

Restschenking en familiale vennootschap

nieuws
legal, profit, particulieren,

12 augustus 2019

Restschenking en familiale vennootschap. Hoe verenigen die twee zich met elkaar? Wel, de Vlaamse decreetgever voorziet al een tijdje in een gunstregeling voor familiebedrijven of familiale ondernemingen. Kort samengevat komt het er op neer dat er bij een overlijden een vlak tarief van 3% erfbelasting wordt toegepast. Interessanter is echter om bij leven al te plannen. U kan namelijk schenken aan 0%, dus schenken zonder hierop ook maar enige belasting te betalen. Uiteraard zijn er een aantal voorwaarden waaraan u moet voldoen om van dit gunsttarief te kunnen genieten, deze kan u nalezen in een vorige bijdrage.

Bij voorkeur koppelt men dergelijke schenkingsakte aan een aantal voorwaarden. Courante modaliteiten zijn: de zaakvervanging, het vervreemdingsverbod, het beding van eigen blijven en het (al dan niet optionele) beding van terugkeer. Maar ook de figuur van de restschenking of *fideïcommis de residuo* kan zijn nut bewijzen in de planning. Maar wat is dit juist en hoe moeten we dit interpreteren in het kader van een familiale vennootschap? Lees gerust verder, u komt er alles over te weten.

Restschenking of fideïcommis de residuo

Waarover gaat het nu eigenlijk? De restschenking of schenking met *fideïcommis de residuo* is een rechtsfiguur waarbij de schenker de gewenste goederen schenkt aan een eerste begiftigde. In diezelfde schenkingsakte stelt de schenker ook meteen dat wat er bij het overlijden van deze eerste begiftigde nog aan goederen overblijft, zal toekomen aan een tweede begiftigde. De schenker benoemt deze tweede begiftigde ook meteen in de schenkingsakte. De tweede overgang van de goederen valt daardoor ook onder de schenkbelasting. Mocht de restschenking niet opgenomen zijn, zou deze overgang onder de erfbelasting terechtkomen.

Handig om te weten is dat de figuur van de restschenking zowel in het kader van een schenking als in het kader van een legaat mogelijk is.

Combinatie met de vrijstelling schenkbelasting

Er zijn twee momenten die we in aanmerking moeten nemen: de schenking aan de eerste begiftigde en de restschenking aan de tweede begiftigde. Deze laatste is in feite een

schenking onder opschortende voorwaarde. Zij krijgt pas ten volle uitwerking door de realisatie van de voorwaarde waarvan zij afhangt. Concreet: het moment van overlijden van de eerste begiftigde.

In combinatie met de regels voor familiale vennootschappen kan dit tot mooie of minder mooie situaties lijden.

Bij de schenking aan de eerste begiftigde zal meestal voldaan zijn aan de voorwaarden om van de vrijstelling van schenkbelasting te kunnen genieten. De restschenking zal hier ook van kunnen genieten, indien de vereiste voorwaarden op het moment van overlijden van de eerste begiftigde nog steeds vervuld zijn. Indien dit niet het geval is, zal op de restschenking het “normale” tarief van 3% schenkbelasting van toepassing zijn.

Wat nu indien de voorwaarden voor vrijstelling bij de eerste schenking toch niet voldaan zijn, maar wél bij de restschenking? In dat geval zal de vrijstelling toepasselijk zijn op de restschenking. Met andere woorden: op de eerste schenking zal 3% betaald worden, de tweede schenking geniet van de vrijstelling. Maar het is wel opletten geblazen. u moet het in de akte voorzien dat men zich nu of in de toekomst mogelijks op de vrijstelling wil beroepen.

Wat als de fiscaliteit wijzigt?

De Vlaamse Codex Fiscaliteit (V.C.F) stelt in artikel 2.8.7.0.2 uitdrukkelijk dat het toepasselijk tarief dat is “dat van kracht is op de datum waarop de schenkbelasting opvorderbaar geweest zou zijn, indien de handeling onvoorwaardelijk was”. Wat wil dit nu zeggen?

Stel, u doet een schenking van uw familiale vennootschap met vrijstelling van schenkbelasting. U voorziet ook in een restschenking. Zonder de vrijstelling, zou u op de schenking 3% registratierecht betalen (tarief voor schenking van roerende goederen). In de loop der jaren past de Vlaamse decreetgever zijn tarieven aan en de schenkbelasting op roerende goederen wordt verhoogd. Door het opnemen van de restschenking in uw oorspronkelijke schenking, zijn de tarieven vastgeklikt. Op de restschenking zijn de tarieven van de oorspronkelijke schenking van toepassing.

aternio staat u graag met raad en daad bij wanneer u wil starten met uw vermogensplanning.

Eveline Smet *senior manager legal*
e.smet@atern.io

Check atern.io/nieuws voor
meer finance, tax en legal
nieuws.

aternio